

Rīcības plāns zināšanās balstītas bioekonomikas inovāciju ekosistēmas izveidei Vidzemes reģionā

Ievads

Šī rīcības plāna (turpmāk tekstā - RP) mērķis ir *izveidot, attīstīt un stiprināt bioekonomikas inovāciju ekosistēmu Vidzemes reģionā. Tā nolūks ir radīt priekšnoteikumus, kas sekmētu zināšanās balstītu inovāciju rašanos bioekonomikā un sniegtu atbalstu tiem, kas ievieš inovācijas.*

Zināšanās balstīta bioekonomika ir tāda, kurā zināšanu radišanai un izmantošanai ir nozīmīga loma reģiona ekonomikas izaugsmes un tās iedzīvotāju labklājības veicināšanā tagadnē un nākotnē. Zināšanās balstītā bioekonomikā ražošanas un pakalpojumu sniegšanas pamatā ir zināšanu ietilpīgas aktivitātes, kas sekmē paātrinātu tehnisko un zinātnisko progresu. Lielāks uzsvars tiek likts uz intelektuālajām spējām, nevis fizisko ieguldījumu vai dabas resursiem.

RP ir izstrādāts Interreg Baltijas jūras reģiona programmas finansētā projekta „Bioekonomikas inovāciju sistēmas attīstīšana reģionos” ietvaros (turpmāk tekstā – RDI2CluB). RP izstrādi vadīja divi partneri no Latvijas: Vidzemes plānošanas reģions un Vides risinājumu institūts. RP izstrādes procesā piedalījās publiskās pārvaldes institūcijas, kas īsteno Latvijas viedās specializācijas stratēģiju, augstākās izglītības institūcijas, pētniecības, attīstības un inovāciju institūcijas, uzņēmējdarbības attīstības organizācijas, klasteri, bioekonomikas jomā darbojošies mazie un vidējie uzņēmumi un citi. Plāna izstrādes gaitā tika ņemts vērā pilsoniskās sabiedrības viedoklis.

RP ietver pasākumus un aktivitātes, kas iedalīti divās grupās:

- 1) iekšējie (reģionālie un/vai valsts) pasākumi un aktivitātes (īsteno viens vai vairāki dalībnieki reģionālā vai valsts līmenī);*
- 2) starpvalstu pasākumi un aktivitātes (īsteno, iesaistot partnerus no diviem vai vairākiem citiem reģioniem, it īpaši no RDI2CluB partnerības).*

RP īstenošana tiek uzsākta 2019. gadā. Šīs aktivitātes paredzēts īstenot trīs posmos:

- Īstermiņa aktivitātes – 3 gadu periodā (tūlītējas aktivitātes, kas īstenojamas laikposmā no 2019. gada līdz 2021. gadam, tajā skaitā tās, kas īstenojamas RDI2CluB projekta ietvaros);*
- Vidēja termiņa aktivitātes – 3-5 gadu periodā (īstenojamas tuvākajā nākotnē, orientējošais sākuma gads – 2022. gads);*
- Ilgtermiņa aktivitātes (paredzēts uzsākt no 2024. gada, bet tiks veicinātas agrākas iniciatīvas).*

Rīcības plāns sastāv no šādām nodaļām:

1. SVID analīze.
2. Mērķi, kas noteikti, ņemot vērā SVID analīzes rezultātus, reģiona bioekonomikas potenciālu un attiecīgās Latvijas, Baltijas jūras reģiona (BJR) un Eiropas Savienības (ES) politikas un prioritātes.
3. Aktivitātes katra mērķa sasniegšanai.
4. Pasākumi, kas paredzēti RP uzraudzīšanai, pārskatīšanai un aktualizēšanai.

Lai atvieglotu dokumenta lasīšanu, aiz satura rādītāja ir sniegts izmantoto saīsinājumu un terminu skaidrojums.

Saturs

<i>Ievads</i>	1
<i>Saturs</i>	2
<i>Lietoto saīsinājumu un terminu skaidrojums</i>	3
<i>1. Vidzemes reģiona bioekonomikas potenciāla raksturojums</i>	4
<i>2. SVID analīze</i>	5
<i>2.1. Dabas resursi</i>	5
<i>2.2. Bioekonomikas sistēma</i>	5
<i>2.3. Bioekonomikas ieinteresētās puses</i>	7
<i>3. Mērķu un aktivitāšu kopsavilkums</i>	8
<i>4. Izvērsti mērķu un aktivitāšu apraksti</i>	10
<i>5. Rīcības plāna uzraudzība, pārskatīšana un aktualizēšana</i>	23

Lietoto saīsinājumu un terminu skaidrojums

<i>Abiotiskie resursi</i>	Resursi, kas ir pieejami dabā, bet nav iegūti no dzīviem organismiem, piemēram, augsne
<i>RP</i>	Vidzemes plānošanas reģiona un Vides risinājumu institūta RDI2CluB projekta ietvaros izstrādātais Rīcības plāns
<i>Bioekonomika</i>	Ietver lauksaimniecību, mežsaimniecību, zvejniecību, akvakultūru, pārtikas, celulozes un papīra ražošanu, kā arī daļēji ķīmisko, biotehnoloģiju un enerģētikas nozari (Latvijas Bioekonomikas stratēģijā 2030 lietotā definīcija)
<i>Biorafinēšana</i>	Enerģijas un ķīmisko vielu ražošana, naftas vietā izmantojot biomasu
<i>Bioresursi vai Bioloģiskie resursi</i>	Visi tie resursi, kas ir iegūstami no ūdens, zemes, gaisa, kā arī tie, kas veidojas kā pārpalikumi ražošanas procesos un sadzīvē, un kurus cilvēki var izmantot dažādiem mērķiem: pārtikas, citu produktu un/vai enerģijas ražošanai un pakalpojumu sniegšanai
<i>Biotiskie resursi</i>	Resursi, kas saistīti ar vai iegūti no dzīviem organismiem, piemēram, augi, dzīvnieki
<i>B2B</i>	Uzņēmumu divpusēji pasākumi
<i>BJR</i>	Baltijas jūras reģions
<i>KLP</i>	Eiropas Savienības kopējā lauksaimniecības politika
<i>Aprites bioekonomika</i>	Ekonomika, kurā atkritumu, blakusproduktu un atlieku izmantošanā tiek ievēroti aprites ekonomikas principi – pēc iespējas efektīvāk izmantot dabas resursus, ražošanā izmantojot gan pirmreizēji, gan otrreizēji izmantojamus materiālus
<i>Neproduktīvs CSP</i>	Pretējs vēlamajam rezultātam Latvijas Centrālā statistikas pārvalde
<i>Ekosistēma</i>	Valsts un privāto organizāciju, kuras ir tieši vai netieši iesaistītas bioekonomikā, kopums; bioekonomikas veicināšanai un attīstībai izmantotie resursi, mehānismi un instrumenti, ko tās pielieto sadarbībai un attīstībai
<i>ES</i>	Eiropas Savienība
<i>EUSBSR</i>	Eiropas Savienības stratēģija Baltijas jūras reģionam
<i>Lauku saimniecība</i>	Lauku saimniecība, lauksaimniecības uzņēmums, vai uzņēmums, kas darbojas kā tehniski un ekonomiski atsevišķa vienība un primāri vai sekundāri nodarbojas ar lauksaimniecību Eiropas Savienības ekonomiskajā teritorijā. Uzņēmums var piedāvāt arī ar lauksaimniecību nesaistītus produktus un pakalpojumus https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Agricultural_holding
<i>AI</i>	Augstākās izglītības institūcija
<i>Institucionālā atmiņa</i>	Kādas grupas kolektīvās zināšanas un pieredze. Tā kā notiek grupas biedru mainība, zināšanas un pieredzi ir nepieciešams nodot tālāk. Šo atmiņu fiksēšanai un saglabāšanai tiek izmantoti zināšanu vadības rīki.
<i>KET</i>	Svarīgākās pamattehnoloģijas atbilstoši ES Rūpniecības politikā noteiktajam https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/key-enabling-technologies/description_en
<i>Zināšanās balstīta bioekonomika</i>	Zināšanās balstīta bioekonomika ir tāda, kurā zināšanu radīšanai un izmantošanai ir nozīmīga loma reģiona ekonomikas izaugsmes un tās iedzīvotāju labklājības veicināšanā šodien un turpmāk
<i>LLU</i>	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
<i>NVO</i>	Nevalstiska organizācija
<i>Prj</i>	Prioritāra joma
<i>PhD</i>	Doktora grāds
<i>P&A</i>	Pētniecība un attīstība (saīsinājums izmantots EUSBSR)
<i>PAI</i>	Pētniecība, attīstība un inovācijas
<i>Produktīvās zināšanas</i>	Jaunas zināšanas, kuras var tikt pielietotas dažādos kontekstos; tās to pielietošana atsevišķi vai kopā ar citām zināšanām ļauj veidot jaunas paradigmas, radīt jaunas pielietojamas zināšanas un metodes
<i>RDI2CluB</i>	Interreg Baltijas jūras reģiona programmas finansētais projekts „Bioekonomikas inovāciju sistēmas attīstīšana reģionos” http://rdi2club.eu/
<i>RIS3</i>	Latvijas viedās specializācijas stratēģija
<i>PTA</i>	Pētniecība un tehnoloģiju attīstība
<i>MVU</i>	Mazie un vidējie uzņēmumi saskaņā ar Eiropas Savienības rekomendācijā Nr. 2003/361 noteikto definīciju
<i>SVID</i>	Stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudi

1. Vidzemes reģiona bioekonomikas potenciāla raksturojums

Bioekonomiku veido tās ekonomikas nozares, kurās pārtikas, materiālu un enerģijas ražošanā, kā arī pakalpojumu nodrošināšanā tiek izmantoti atjaunojamie bioloģiskie resursi no zemes un ūdens, piemēram, kultūraugi, mežu resursi, zivis, dzīvnieki un mikroorganismi¹.

Vidzemes reģionā ir daudz atjaunojamo bioloģisko resursu. Vidzemes plānošanas reģiona ilgspējīgas attīstības stratēģijā galvenie resursi un to iespējamie izmantošanas veidi ir noteikti kā prioritārās attīstības jomas². Tie ir:

1. Augstas pievienotās vērtības koksnes izstrādājumi.
2. Veselīgas pārtikas un dzērienu ražošana.
3. Biomasas izmantošana ķīmiskajai pārstrādei un enerģijai.

Citas specializācijas jomas ietver informācijas un komunikācijas tehnoloģijas un pakalpojumus, jo īpaši rekreāciju un ilgspējīgu tūrismu.

Lai veicinātu zināšanās balstītu bioekonomiku, Vidzemes reģionā īpaša uzmanība tiks veltīta svarīgāko pamattehnoloģiju (KET) attīstībai un izmantošanai visās ekonomikas jomās, kas tiek uzskatītas par daudzsoļām un kurām ir nozīmīgs attīstības potenciāls. KET ir tehnoloģiju grupa, kurā ietilpst mikroelektronika un nanoelektronika, nanotehnoloģijas, rūpnieciskās biotehnoloģijas, progresīvie materiāli, fotonika un progresīvās ražošanas tehnoloģijas ar nozīmīgu potenciālu, ko var pielietot dažādās nozarēs, tādējādi veicinot ekonomisko izaugsmi, nodrošinot darbavietas reģionos, palīdzot risināt sociālās problēmas un sekmējot reģionālo attīstību.

Lai sasniegtu pilnu bioekonomikas potenciālu, tika noteiktas un analizētas pašreizējās bioekonomikas inovāciju ekosistēmas galvenie komponenti un elementi. Vidzemes reģiona RP izstrādē iesaistītie eksperti ir definējuši *trīs galvenos komponentus, kas veido bioekonomikas ekosistēmu – kompleksu savstarpēji savienotu sistēmu tīklu*. Tie ir šādi:

1. **Dabas resursi**, tostarp biotiskie resursi (tādi, kas saistīti ar dzīvjiem organismiem, piemēram, augi, dzīvnieki) un abiotiskie resursi (tādi, kas nav iegūti no dzīvjiem organismiem, piemēram, augsne).
2. **Sistēmas**, piemēram, tiesiskais pamats, struktūra un procesi, sadarbības tīkli un atbalsta pasākumi.
3. **Ieinteresētās puses**: uzņēmumi, pētnieki, uzņēmumu organizācijas, atbalsta struktūras, piemēram, inovāciju centri, biznesa inkubatori un citi, valsts iestādes, kas plāno un pieņem valsts politikas un to īstenošanas mehānismus, reģionālās un vietējās pašvaldības un to iestādes, kas rada un nodrošina priekšnosacījumus uzņēmējdarbībai un dzīves līmeņa paaugstināšanai, kā arī pilsoniskā sabiedrība.

Vidzemes reģionā un Latvijā katrs no šiem komponentiem pašlaik sastāv no atsevišķiem, vāji saistītiem elementiem. Neskatoties uz 2017. gadā pieņemto Latvijas Bioekonomikas stratēģiju, to stiprināšana valsts līmenī netiek pietiekami veicināta.

¹ Innovating for Sustainable Growth, <https://ec.europa.eu/research/bioeconomy/index.cfm>

² http://www.vidzeme.lv/lv/regiona_attistibas_planosanas_dokumenti

2. SVID analīze

SVID analīze palīdzēja noteikt iespējas un draudus zināšanās balstītas bioekonomikas inovāciju ekosistēmas Vidzemes reģionā attīstīšanai. Tika veikta atsevišķa analīze katram no trim bioekonomikas inovāciju ekosistēmas komponentiem: 1) *dabas resursi*, 2) *sistēmas* un 3) *ieinteresētās puses*. Daži secinājumi attiecas uz vairākiem komponentiem un ir atbilstoši aprakstīti.

2.1. Dabas resursi

Komponentā ietilpst divi galvenie elementi:

- a) *biotiskie resursi* (tādi, kas saistīti ar dzīvjiem organismiem, piemēram, augi, dzīvnieki);
- b) *abiotiskie resursi* (tādi, kas nav iegūti no dzīvjiem organismiem, piemēram, augsne, ūdens).

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Esošie biotiskie un abiotiskie resursi (zeme, mežs un ūdens) ir salīdzinoši viegli pieejami ▪ Vērā ņemams lauksaimniecības un mežsaimniecības resursu apjoms uz vienu iedzīvotāju ▪ Esošie zemes un meža resursi var nodrošināt salīdzinoši augstu un nemainīgu izejvielu kvalitāti (piemēram, augsnes kvalitāte kombinācijā ar labvēlīgu klimatu ir priekšnoteikums augstas kvalitātes kultūraugu audzēšanai, aktīvo vielu koncentrācijai augos utt.) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ierobežota detalizēta informācija un dati par bioloģiskajiem resursiem – veidi un apjomi, to ekonomiskā vērtība un izmantošanas tendences ▪ Esošos bioloģiskos resursus galvenokārt izmanto zemas pievienotās vērtības preču ražošanai; apmierinoši rentabilitātes rādītāji uzņēmumiem, kas izmanto bioloģiskos resursus, neprasa ražošanas kvalitatīvas pārmaiņas ▪ Nepietiekami ieguldījumi biotisko resursu kā valsts un reģiona kapitāla pārdomātā pavairošanā ▪ Nepietiekami izmantots bioloģisko resursu potenciāls dabā balstītu pakalpojumu izveidei ▪ Valsts iestāžu un uzņēmumu ierobežotās zināšanas un izpratne par investīciju negatīvo ietekmi starpnozaru perspektīvas kontekstā (savienojamības princips, negatīvas ārējās sekas, saistītās izmaksas)
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bioloģisko resursu saprātīga izmantošana un pielietošana augstas kvalitātes un drošu produktu un pakalpojumu ražošanai, ievērojot ilgtspējīgas ražošanas principus un atkritumu utilizēšanu ▪ Bioloģisko resursu izmantošana sociālās un ekonomiskās vides attīstībai, kas atbilst ilgtspējības principiem un veicina mūsdienu patērētāju pieprasījumu (daba kā vide labvēlīgiem dzīves apstākļiem + augstas kvalitātes pakalpojumi un darba vide) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Esošie valsts līmeņa finansēšanas mehānismi uzņēmējdarbības attīstībai galvenokārt ir vērsti uz intensīvas ekonomikas veicināšanu (izmantotie kritēriji: ražošanas apjomi, eksporta apjomi, straujš peļņas pieaugums utt.), nevis viedās ekonomikas attīstību (izmantotie kritēriji: atlikumvielu atkārtota izmantošana, bezatkritumu ražošanas cikls utt.) ▪ Globalizācija un klimata pārmaiņas rada jaunus izaicinājumus (piemēram, jaunas augu un dzīvnieku slimības, jauni kaitēkļi un vajadzība pēc to kontroles tehnoloģijām, vajadzība pēc jaunām kultūrām utt.)

2.2. Bioekonomikas sistēma

RP kontekstā bioekonomikas sistēma tiek uzskatīta par plašu struktūru un procesu kopumu, kuram ir loma, funkcijas un nozīme bioekonomikas inovāciju ekosistēmas attīstībā. Tajā ietilpst: a) normatīvie akti, b) nacionālā un reģionālā politika, stratēģijas un to īstenošanas plāni, c) valsts un privāto institūciju sniegtie pakalpojumi, kas izveidoti un tiek nodrošināti ar mērķi atbalstīt inovāciju un bioekonomikas attīstību, d) formālie un neformālie sadarbības tīkli, kuros iesaistītas dažādas ieinteresētās puses, e) pieejamie finanšu instrumenti un finanšu resursi, f) infrastruktūra (iekārtas, programmatūra), g) instrumenti, kas nodrošina datu un informācijas apkopošanu un uzkrāšanu.

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> ▪ “Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030”, kurā noteiktas reģiona viedās specializācijas jomas, pamato izvēlēto virzienu ▪ Latvijas augstvērtīgas un veselīgas pārtikas klasteris var kalpot par pamatu bioekonomikas zināšanu bāzei Vidzemes reģionā ▪ Labi attīstīta pētniecības infrastruktūra Latvijas pētniecības institūtos un augstskolās, kas tiek nepārtraukti pilnveidota 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Esošās inovāciju atbalsta struktūras, pasākumi un to sniegums ir sadrumstaloti, tie risina bioekonomikas vajadzības ierobežotā apjomā un tvērumā ▪ Vairāki valsts līmeņa inovāciju atbalsta pasākumi ir pretrunā viens ar otru ▪ Finansējuma trūkums Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanai ▪ Zināšanu, prasmju un informācijas trūkums uzņēmumu līmenī, lai ieviestu inovācijas un ražotu augstas pievienotās vērtības produktus no pieejamās biomasas, kā arī izmantotu biomasu biorafinēšanai (<i>biorefinery</i>) ▪ Uzņēmumu līmenī nepietiekamas zināšanas, prasmes biomasas produktu un pakalpojumu tirgus atrašanai, kā arī savu konkurences priekšrocību noteikšanai un demonstrēšanai ▪ Pētniecības un attīstības institūcijās radītās zināšanas netiek pietiekamā līmenī popularizētas, īpaši nozarēm ▪ Profesionālās un augstākās izglītības saturs neatbilst bioekonomikas attīstības tendencēm un vajadzībām ▪ Zems sadarbības līmenis starp bioekonomikā ieinteresētajiem pusēm ▪ Nepastāvīga sadarbība starp pētniecības institūcijām un uzņēmumiem ▪ Vērtības ķēdē balstītas līdzdalības trūkums esošajos bioekonomikas klastos ▪ Ierobežoti ražošanas resursi efektīvākai bioresursu izmantošanai (novecojošas ražošanas iekārtas un tehnoloģijas) ▪ Infrastruktūras (tehnisko iekārtu) trūkums bioekonomikas produktu un pakalpojumu pilotēšanai/izmēģināšanai ▪ Nepietiekami koordinēta esošās pētniecības un tehnoloģiskās attīstības infrastruktūras izmantošana ▪ Ierobežoti un grūti pieejami dati par bioloģiskajiem resursiem un to ekonomisko vērtību
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ES paradigmas maiņa, pārejot uz viedu un ilgtspējīgu ekonomiku, nevis intensīvu ekonomiku ▪ Latvijas RIS3 stratēģijas pieņemšana 2014. gadā pamato izvēlēto virzienu ▪ Latvijas Bioekonomikas stratēģijas pieņemšana 2017. gadā pamato izvēlēto virzienu ▪ Pētniecības, tehnoloģiskās attīstības un eksperimentālās izstrādes iekārtu un pakalpojumu pieejamība ārpus Latvijas ▪ Iespēja piesaistīt ārvalstu pētniecības, tehnoloģiskās attīstības un inovāciju ekspertus, lai atbalstītu reģiona ieinteresēto pušu (pētnieku un izgudrotāju) darbības spēju stiprināšanu un sekmētu pētniecības 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valsts politikas neparedzamība un mainīgums, piemēram, Reģionālās attīstības politika, Kopējā lauksaimniecības politika ▪ Nacionālā bioekonomikas stratēģija neparedz un neizmanto klasterus kā stratēģijas īstenošanas virzītājspēku ▪ Nepietiekams finansējums Latvijas RIS3 stratēģijas un Latvijas Bioekonomikas stratēģijas īstenošanai, vāji politiskie centieni nodrošināt resursus to īstenošanai ▪ Vidzemes reģiona salīdzinoši zema pievilcība potenciālo investoru skatījumā ▪ Valsts līmeņa atbalsta instrumentu, kuru mērķis ir veicināt bioekonomiku, jo īpaši inovatīvu bioekonomiku, trūkums (piemēram, bioloģiskie produkti un pakalpojumi nav pietiekami ņemti vērā jau pieņemtajos un piemērotajos zaļo iepirkumu tiesību aktos utt.) ▪ Esošie valsts līmeņa finansēšanas mehānismi paredzēti intensīvas ekonomikas attīstībai (ar mērķi palielināt ražošanas apjomus, eksporta apjomus, peļņu utt.), nevis viedās ekonomikas (biorafinēšana, atlikumvielu atkārtota izmantošana, bezatkritumu ražošanas cikls utt.) attīstībai ▪ Finansēšanas instrumentu, kas stimulētu uzņēmumus sākt augstas pievienotās vērtības produktu ražošanu no

<p>un inovāciju īstenošanu</p> <ul style="list-style-type: none"> Sabiedrības pieprasījums un valdības mērķi Latvijas ekonomikas attīstībai ir radījuši labvēlīgus priekšnosacījumus bioekonomikas integrēšanai augstākā politiskā līmeņa dienas kārtībā 	<p>bioloģiskajiem resursiem, trūkums</p> <ul style="list-style-type: none"> Statistikas apkopošanas metodika nesniedz pilnīgu informāciju bioekonomikas analīzēm un prognozēm
---	--

2.3. Bioekonomikas ieinteresētās puses

Bioekonomikas ieinteresētās puses ir:

- uzņēmumi, jo īpaši MVU, kas jau ir iesaistīti vai ir iecerējuši iesaistīties kādā no bioekonomikas sfērām;
  - pētniecības, tehnoloģiskās attīstības un inovāciju iestādes (PAI);
  - augstākās izglītības institūcijas (AII);
  - profesionālās izglītības un mūžizglītības iestādes;
  - klasteri, citas uzņēmumu izveidotas organizācijas (piemēram, asociācijas, uzņēmumu kameras);
  - organizācijas, kas atbalsta un veicina uzņēmējdarbību, inovācijas, tehnoloģiju attīstību, piemēram, inovāciju centri, biznesa inkubatori;
  - valsts iestādes: ministrijas, kas ir atbildīgas par valsts politiku izstrādi un pieņemšanu, kā arī to ieviešanu, citas valsts iestādes, īstenošanas instrumenti šo politiku pārvaldībai;
  - reģionālās un vietējās pašvaldības, kas rada un nodrošina priekšnoteikumus uzņēmējdarbībai un dzīvei labvēlīgas vides veidošanai, un atbalsta reģiona ekonomikas attīstību.
- Kā arī pilsoniskās sabiedrības organizācijas kā sabiedrības un tās dažādo grupu pārstāves.

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> Pastāvīgi pieaugoša ekonomiskā aktivitāte reģionā (to raksturo ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaita pieaugums un reģiona ekonomisko rādītāju uzlabošanās) Augsts uzņēmumu, kas darbojas ar bioloģisko resursu izmantošanu saistītās nozarēs, īpatsvars Nelieli ģeogrāfiskie attālumi starp bioekonomikas ieinteresētajām pusēm reģionā, kas atvieglo sadarbības iespējas 	<ul style="list-style-type: none"> Trūkst cilvēkresursu, kas pārvalda un rada produktīvās zināšanas Inovatīvu un zināšanu ietilpīgu uzņēmumu, kas varētu veidot klasterus un kļūt par galvenajiem bioekonomikas virzītājspēkiem, mazs skaits Liels mazo šaura profila uzņēmumu, kam trūkst spējas radīt inovācijas un iekļūt ārvalstu tirgos, īpatsvars Uzņēmumi nelabprāt īsteno pētniecību un tehnoloģiskās attīstības pasākumus Uzņēmumiem, kas ražo preces un pakalpojumus no bioloģiskajiem resursiem, trūkst ietekmes Zems sadarbības līmenis bioekonomikas ieinteresēto pušu starpā Vērtības ķēdē balstītas līdzdalības trūkums esošajos bioekonomikas klastos Nepastāvīga, īslaicīga sadarbība starp pētniecības iestādēm un uzņēmumiem, grūtības vienoties par kopīgiem mērķiem un ieguvumiem Sabiedrībai un ieinteresētajām pusēm trūkst informētības par bioloģisko resursu vērtību
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> Liels skaits valsts un reģionālo dalībnieku, kas ir ieinteresēti bioekonomikas attīstībā un veido kritisko masu Esošais pētniecības, tehnoloģiskās attīstības un inovāciju cilvēkkapitāls Vidzemes reģionā: 	<ul style="list-style-type: none"> Inovāciju atbalsta struktūru īslaicīgums (dzīvotspēja ir atkarīga no ES līdzekļu pieejamības un politiskajām prioritātēm) Esošās inovāciju atbalsta struktūras, pasākumi un to sniegums ir sadrumstaloti, tie risina bioekonomikas

<p>Agroresursu un ekonomikas institūts, Vides risinājumu institūts, Vidzemes Augstskola, Rīgas Tehniskās universitātes Cēsu filiāle un citi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Patērētāju īpatsvara, kas ikdienā praktizē ilgtspējības principus, pieaugums ▪ Patērētāju pieprasījuma pēc kvalitatīviem un drošiem produktiem un pakalpojumiem pieaugums, kā arī ilgtspējības principu ievērošana visā dzīves ciklā (ražošana, piegāde, izmantošana) ▪ Esošo uzņēmumu vēlme attīstīties un augt ātrāk ▪ Lielāka informētība par jauniem uzņēmējdarbības modeļiem, kuru mērķis ir izstrādāt produktus pārdošanai (nevis ražošanai) ▪ Pieprasījuma pēc ilgtspējības pieaugums (Skandināvijas-Valmiermuižas gadījums) ▪ Pētniecības, tehnoloģiskās attīstības institūciju gatavība reaģēt uz uzņēmumu pieprasījumu pēc inovācijām ▪ Vairāki atbalsta pasākumi sniedz MVU iespēju piesaistīt cilvēkresursus (zināšanu pārvaldītājus un izgudrotājus) pētniecības, tehnoloģiskās attīstības aktivitātēm (piemēram, doktorantus ar idejām, kas izstrādā jaunus produktus un pakalpojumus) ▪ Esošie atbalsta pasākumi dod iespēju radīt pievienoto vērtību (uzņēmums + pētnieks) 	<p>vajadzības ierobežotā apjomā un tvērumā</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bieža cilvēkresursu maiņa valsts iestādēs un institucionālās atmiņas trūkums nereti noved pie tā, ka “ritenis tiek izgudrots no jauna”, savukārt esošo atbalsta sistēmu un instrumentu attīstīšana netiek turpināta ▪ Finanšu nozare neveic ieguldījumus bioekonomikas jomās ar ilgtermiņa kapitāla atdevi un pasākumiem, kuru rezultāts ir atkarīgs no dažādiem ārējiem faktoriem (piemēram, laika apstākļiem)
---	---

3. Mērķu un aktivitāšu kopsavilkums

Saskaņā ar SVID, bioekonomikas attīstību pozitīvā vai negatīvā veidā ietekmē daudzi faktori. Meklējot risinājumu katram SVID aplūkotajam aspektam, pastāv risks izveidot pārāk garu „vēlmi sarakstu”. Eksperti vienojās par to, ka vislielākā uzmanība un pūles ir jāvelta „zināšanās balstītas bioekonomikas inovāciju ekosistēmas izveidei”, tāpēc ir nepieciešams a) palielināt visu veidu ieinteresēto pušu, kas pārziņa bioekonomiku, kritiskā masa, b) stimulēt un iedrošināt zināšanu pārvaldītājus un radītājus, c) veicināt un sekmēt šo zināšanu pielietojumu un apmaiņu, kā arī d) radīt labvēlīgus priekšnosacījumus inovācijām. Īpaša uzmanība jāpievērš jauniešu un izgudrotāju piesaistīšanai vietējās kopienās lauku reģionos. Tālāk dokumentā ir apkopoti seši mērķi un četrpadsmit aktivitātes, kas paredzēti šo nodomu īstenošanai. 4. nodaļā sniegta plašāka informācija par šiem mērķiem un aktivitātēm.

1.mērķis Palielināt bioekonomikā ieinteresēto pušu zināšanas par bioekonomiku un viedu un ilgtspējīgu bioloģisko resursu izmantošanu.

A1.1. Palielināt bioloģisko resursu īpašnieku, pārvaldītāju un pētniecības un tehnoloģiskās attīstības institūciju izpratni un zināšanas par bioloģisko resursu vērību, potenciālu, kā arī ilgtspējīgu un ekonomiski efektīvu izmantošanu.

A1.2. Paaugstināt sabiedrības izpratni un zināšanas par bioekonomiku, individu un kopienu lomu un uzdevumiem bioloģisko resursu saglabāšanā, ilgtspējīgā un ekonomiski efektīvā izmantošanā.

A1.3. Apzināt iespējamās bioekonomikas veicinātājus, kas spētu bioekonomikas un ilgtspējības idejas un koncepcijas skaidrot sabiedrībai.

2.mērķis Veicināt tādu **zināšanu attīstību, pieejamību un apmaiņu**, kas uzņēmumiem nepieciešamas, lai ražotu bioloģiskajos resursos balstītus produktus un pakalpojumus.

A2.1. Veicināt uz inovācijām vērstu MVU, lauku saimniecību un PTA iestāžu mērķtiecīgu sadarbību, pārstrādājot bioloģiskos resursus inovatīvos, augstas pievienotās vērtības produktos un pakalpojumos; jo īpaši starp tām saimniecībām, nelieliem mājrāžotājiem un MVU, kuru resursi un kompetences ir savstarpēji papildinoši un ir nepieciešami inovatīvām uzņēmējdarbības iniciatīvām.

A2.2. Izveidot bioekonomikas informācijas, datu un zināšanu virtuālo krātuvi (*hub*), kurā tiek apkopota, uzturēta, regulāri aktualizēta un izplatīta informācija un zināšanas, kas nepieciešamas bioekonomikas nozaru attīstībai.

A2.3. Attīstīt un sniegt atbalsta pakalpojumus bioekonomikas uzņēmumiem, jo īpaši MVU un lauku saimniecībām.

3.mērķis **Izveidot bioekonomikas klasteri**.

A3.1. Pārveidot Latvijas augstvērtīgas un veselīgas pārtikas klasteri Latvijas Pārtikas bioekonomikas klasterī, kā arī popularizēt un veicināt tā aktivitātes.

4.mērķis Nodrošināt **aktuālu, pierādījumos balstītu bioekonomikas datu un informācijas pieejamību** un to izplatīšanu bioekonomikas ieinteresētajām pusēm.

A4.1. Iniciēt bioekonomikas statistikas metodoloģijas pilnveidi, lai nodrošinātu ieinteresētās puses ar datiem, kas nepieciešami pašreizējās situācijas novērtēšanai un bioekonomikas attīstības prognozēšanai.

A4.2. Veikt izvērstu pētījumu par Vidzemes reģiona bioekonomikas resursiem un to potenciālu, kā arī veikt resursu kartēšanu.

A4.3. Informēt ieinteresētās puses un potenciālos investorus par pētījuma un kartēšanas rezultātiem un konstatētajām bioekonomikas attīstības tendencēm.

5.mērķis Veicināt ar bioekonomiku saistīto **politiku un stratēģiju un to īstenošanas instrumentu pilnveidošanu**.

A5.1. Veicināt valsts līmeņa bioekonomikas politikas un stratēģiju pilnveidošanu, to atbilstību bioekonomikas nozaru globālajām tendencēm un vajadzībām.

A5.2. Sekmēt esošo bioekonomikas atbalsta instrumentu un pasākumu pilnveidi.

6.mērķis **Palielināt Vidzemes reģiona pievilcību** kā vēlamu vietu inovācijām un ieguldījumiem bioekonomikā.

A6.1. Veidot un izplatīt bioekonomikas datus balstītus materiālus, kas potenciālajiem investoriem demonstrē Vidzemes reģiona pievilcību.

A6.2. Palielināt Vidzemes bioekonomikas inovāciju ekosistēmas un tās sniegto priekšrocību atpazīstamību starp bioloģisko resursu īpašniekiem un pārvaldītājiem.

4. Izvērsti mērķu un aktivitāšu apraksts

Šajā rīcības plāna sadaļā ir sīkāk aprakstīti seši noteiktie mērķi un to saistība ar reģionālo un valsts politiku un stratēģijām, noteiktas aktivitātes katra mērķa sasniegšanai, sniegts saraksts ar katras aktivitātes potenciālajiem dalībniekiem, definēti sasniedzamie rezultāti, rādītāji rezultātu novērtēšanai un norādītas atbilstošās programmas, kas var tikt izmantotas aktivitāšu realizācijai.

1.mērķis	<i>Palielināt bioekonomikā ieinteresēto pušu zināšanas par bioekonomiku un viedu un ilgtspējīgu bioloģisko resursu izmantošanu</i>
<i>Reģionālā politika un/vai stratēģijas</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030 • Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības programma 2015-2020
<i>Valsts politika un/vai stratēģijas</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Latvijas Viedās specializācijas stratēģija (RIS3) • Latvijas Bioekonomikas stratēģija 2030 • Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam • Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014. - 2020. gadam
<i>EUSBR Stratēģijas politikas jomas „Bioekonomika” apakšmērķi</i> https://www.balticsea-region-strategy.eu/action-plan	<ul style="list-style-type: none"> • Uzņēmēju iesaistīšana, zināšanu par ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu vairošana • Sadarbība: pastiprināta koordinācija un sinerģija Baltijas jūras reģionā starp valsts sektora un NVO sadarbības iniciatīvām, projektiem un ieinteresētajām pusēm, kas ir saistītas ar bioekonomiku
<i>EUSBR ilgtspējības principi</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ilgtspējīga bioloģisko resursu pārvaldība un aprites bioekonomika • Veselīga, uzturvielām bagāta vietējā pārtika un pārtikas pieejamība • Elastīgas un daudzveidīgas ekosistēmas (izturība pret klimatu, bioloģiskā daudzveidība...) • Iekļaujošas lauku ekonomikas attīstība • Ilgtspējīgs patēriņš

Aktivitāte Nr. 1.1	<p><i>Palielināt bioloģisko resursu īpašnieku, pārvaldītāju un pētniecības un tehnoloģiskās attīstības institūciju izpratni un zināšanas par bioloģisko resursu vērtību, potenciālu, kā arī ilgtspējīgu un ekonomiski efektīvu izmantošanu</i></p> <p>Paredzētās aktivitātes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizēt ar bioekonomiku saistītus seminārus, lekcijas, inovāciju dienas, <i>hakatonus</i> utt., lai popularizētu un informētu sabiedrību par: a) bioloģisko resursu ekonomisko vērtību, b) to izmantošanas tendencēm BJR, ES un visā pasaulē kvalitatīvu, augstas pievienotās vērtības bioekonomikas produktu un pakalpojumu radīšanai, c) investīciju nozīmi, raugoties no starpnozaru un citām perspektīvām, d) globalizāciju un klimata pārmaiņām kā iespējām radīt jaunus produktus un pakalpojumus • Apkopot bioekonomikas veiksmes stāstus un izplatīt tos bioloģisko resursu īpašniekiem, pārvaldītājiem un pētniekiem, tādējādi palielinot viņu informētību par bioekonomikas potenciālu un iedvesmojot viņus ar pētniecību un tehnoloģisko attīstību saistītām iniciatīvām un inovācijām • Izstrādāt katalogu bioekonomikas izpratnes un atpazīstamības veicināšanai, parādot pievienoto vērtību un priekšrocības vērtību ķēdē balstītai pieejai, kādu izmanto Baltijas jūras reģionā darbojošies bioekonomikas uzņēmumi un institūcijas, un izplatīt šo katalogu bioloģisko resursu īpašniekiem, pārvaldītājiem un citām ieinteresētajām pusēm
<i>Īstenošanas periods</i>	Īstermiņa / vidēja termiņa / ilgtermiņa aktivitātes
<i>Sasniedzamie rezultāti</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Lielāka informētība par bioekonomiku un tās atpazīstamība bioloģisko resursu īpašnieku, pārvaldītāju un PTA iestāžu vidū

	<ul style="list-style-type: none"> Plašāka bioloģisko resursu īpašnieku, pārvaldītāju un PTA institūciju izpratne un zināšanas par bioloģisko resursu vērtību, potenciālu, pielietojumu, kā arī ilgtspējīgu un rentablu izmantošanu
<i>Rādītāji rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> Lielāks to bioloģisko resursu īpašnieku, pārvaldītāju un PTA institūciju īpatsvars, kas ir informēti par bioekonomiku, apzinās bioloģisko resursu potenciālu un to iespējamo pielietojumu jaunu produktu un pakalpojumu izstrādē Lielāks zināšanās balstītu uzņēmējdarbības iniciatīvu skaits un īpatsvars
<i>Mehānismi, instrumenti rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> Statistikas dati par jauniem uzņēmumiem, bioekonomikā darbojošos MVU rezultātiem, PTA ieguldījumiem MVU un citos uzņēmumos (avots: CSP) Dati par zināšanās balstītām uzņēmējdarbības iniciatīvām (avots: uzņēmējdarbības atbalsta un inovāciju atbalsta struktūras) Viedokļu aptaujas
<i>Iesaistāmās ieinteresētās puses</i>	<ul style="list-style-type: none"> Lauku saimniecības un MVU, jo īpaši lauku reģionos PTA īstenotāji: augstākās izglītības institūcijas, pētniecības institūti, tehnoloģiju un/vai inovāciju organizācijas Reģionālās un vietējās valsts iestādes Uzņēmējdarbības un inovāciju attīstības veicināšanas un atbalsta struktūras Ieinteresētās puses, kas piedalās politikas veidošanā un likumu pieņemšanā Citi (sabiedrība kopumā, īpaši jaunieši)
<i>Potenciālie partneri/partnerības</i>	<p><i>RDI2CluB projekta partneri:</i></p> <p>Centrālsomijas reģiona pašvaldība (Somija) JAMK Lietišķo zinātņu universitāte (Somija) SSYP Kehitys Oy Ltd. (Somija) Hedmarkas apgabala pašvaldība (Norvēģija) Norvēģijas Lietišķo zinātņu universitāte (Norvēģija) Tretorget AS (Norvēģija) Świętokrzyskie Voivodeship (Polija) Izglītības un sociālā dialoga fonds Pro Civis (Polija) Stokholmas Vides institūta Tallinas centrs (Igaunija)</p>
<i>Iespējamie finansēšanas instrumenti un īstenošanas mehānismi</i>	<p>Interreg programmas (piemēram, Baltijas jūras reģiona programma, Centrālā Baltijas jūras reģiona programma, Latvijas-Igaunijas programma) Ziemeļvalstu Ministru padomes finansēšanas programmas</p>
<i>Ar aktivitāti saistītās prioritārās bioekonomikas jomas (Prj)</i>	<p>Prj Nr.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība Prj Nr.2 Pārtikas un barības ražošana Prj Nr.3 Bioresursos balstīta būvniecība un celtniecības materiāli Prj Nr.7 Bioresursos balstīta enerģija, t.sk. transports Prj Nr.8 Pētniecības un attīstības pakalpojumi biomasas jomā Prj Nr.9 Bioresursos balstīti pakalpojumi (piemēram, zaļā aprūpe, ekotūrisms)</p>
<i>Starppozaru prioritātes</i>	<p>Komunikācija, izglītība, ilgtspējīga attīstība</p>

Aktivitāte Nr. 1.2	<p><i>Paaugstināt sabiedrības izpratni un zināšanas par bioekonomiku, individu un kopienu lomu un uzdevumiem bioloģisko resursu saglabāšanā, ilgtspējīgā un ekonomiski efektīvā izmantošanā</i></p> <p>Paredzētās aktivitātes:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rosināt vietējās, reģionālās un valsts iestādes iekļaut bioekonomiku savās attīstības stratēģijās, plānos un darba kārtībā Aicināt visu līmeņu izglītības iestādes iekļaut bioekonomikas un ilgtspējības jautājumus izglītības saturā Vairot sabiedrības informētību un interesi par bioekonomiku un popularizēt to sabiedrībā, jo īpaši jaunatnes vidū, izmantojot visu veidu plašsaziņas līdzekļus
<i>Īstenošanas periods</i>	Īstermiņa / vidēja termiņa / ilgtermiņa aktivitātes
<i>Sasniedzamie rezultāti</i>	Plašāka sabiedrības, jo īpaši jaunatnes, izpratne un zināšanas par bioekonomiku un

	indivīdu un kopienu lomu un uzdevumiem bioloģisko resursu saglabāšanā, kā arī ilgtspējīgā un efektīvā izmantošanā
<i>Rādītāji rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> · Lielāks to cilvēku skaits un īpatsvars sabiedrībā, kas ir informēti par bioekonomiku un zina, kā saglabāt, kā arī ilgtspējīgi un efektīvi izmantot bioloģiskos resursus · Izglītības iestāžu, kurām nosūtīts/nogādāts aicinājums iekļaut bioekonomiku izglītības saturā. skaits · Vietējo un reģionālo stratēģiju, plānu, kuros integrētas bioekonomikas koncepcijas un atbilstošas iniciatīvas, skaita pieaugums
<i>Mehānismi, instrumenti rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> · Dati no aptaujām par sabiedrības informētību · Pārskats par izglītības iestādēm, kas ir iekļāvušas bioekonomiku izglītības saturā · Pārskats par vietējām un reģionālām stratēģijām, plāniem, kuros integrētas bioekonomikas koncepcijas un atbilstošas iniciatīvas
<i>Iesaistāmās ieinteresētās puses</i>	<ul style="list-style-type: none"> · Augstākās izglītības institūcijas · Reģionālās un vietējās pārvaldes institūcijas · Citi: koledžas, vispārējās un profesionālās izglītības iestādes
<i>Potenciālie partneri/partnerības</i>	-
<i>Iespējamie finansēšanas instrumenti un īstenošanas mehānismi</i>	Reģionālo un vietējo pārvaldes institūciju finansējums
<i>Ar aktivitāti saistītās prioritārās bioekonomikas jomas (Prj)</i>	<p>Prj Nr.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība</p> <p>Prj Nr.2 Pārtikas un barības ražošana</p> <p>Prj Nr.3 Bioresursos balstīta būvniecība un celtniecības materiāli</p> <p>Prj Nr.7 Bioresursos balstīta enerģija, t.sk. transports</p> <p>Prj Nr.8 Pētniecības un attīstības pakalpojumi biomasas jomā</p> <p>Prj Nr.9 Bioresursos balstīti pakalpojumi (piemēram, zaļā aprūpe, ekotūrisms)</p>
<i>Starpnozaru prioritātes</i>	Komunikācija, izglītība, ilgtspējīga attīstība

Aktivitāte Nr. 1.3	Apzināt iespējamās bioekonomikas veicinātājus, kas spētu bioekonomikas un ilgtspējības idejas un koncepcijas skaidrot sabiedrībai
<i>Īstenošanas periods</i>	Vidēja termiņa aktivitātes
<i>Sasniedzamie rezultāti</i>	Paaugstināta sabiedrības, jo īpaši jaunatnes, informētība un izpratne par bioekonomiku un ilgtspējības idejām un koncepcijām
<i>Rādītāji rezultātu novērtēšanai</i>	Iesaistīto bioekonomikas veicinātāju skaits
<i>Mehānismi, instrumenti rezultātu novērtēšanai</i>	Dati no aptaujām par sabiedrības informētību
<i>Iesaistāmās ieinteresētās puses</i>	Citi (sabiedrība kopumā, īpaši jaunieši)
<i>Potenciālie partneri/partnerības</i>	-
<i>Iespējamie finansēšanas instrumenti un īstenošanas mehānismi</i>	Interreg programmas (piemēram, Baltijas jūras reģiona programma, Centrālā Baltijas jūras reģiona programma, Latvijas-Igaunijas programma) Ziemeļvalstu Ministru padomes finansēšanas programmas Reģionālo un vietējo valsts iestāžu finansējuma avoti
<i>Ar aktivitāti saistītās prioritārās bioekonomikas jomas (Prj)</i>	<p>Prj Nr.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība</p> <p>Prj Nr.2 Pārtikas un barības ražošana</p> <p>Prj Nr.3 Bioresursos balstīta būvniecība un celtniecības materiāli</p> <p>Prj Nr.7 Bioresursos balstīta enerģija, t.sk. transports</p> <p>Prj Nr.8 Pētniecības un attīstības pakalpojumi biomasas jomā</p> <p>Prj Nr.9 Bioresursos balstīti pakalpojumi (piemēram, zaļā aprūpe, ekotūrisms)</p>
<i>Starpnozaru prioritātes</i>	Komunikācija, ilgtspējīga attīstība

2.mērķis	Veicināt tādu zināšanu attīstību, pieejamību un apmaiņu, kas uzņēmumiem nepieciešamas, lai ražotu bioloģiskajos resursos balstītus produktus un pakalpojumus
Reģionālā politika un/vai stratēģijas	<ul style="list-style-type: none"> • Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030 • Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības programma 2015-2020
Valsts politika un/vai stratēģijas	<ul style="list-style-type: none"> • Latvijas Viedās specializācijas stratēģija (RIS3) • Latvijas Bioekonomikas stratēģija 2030 • Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam • Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014. - 2020. gadam • Latvijas Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam
EUSBR Stratēģijas politikas jomas „Bioekonomika” apakšmērķi https://www.balticsea-region-strategy.eu/action-plan	<ul style="list-style-type: none"> • Pilnveidota uzturvielu pārstrāde lauksaimniecībā • Pievienotā vērtība, ko nodrošina sadarbība Baltijas zivsaimniecības un akvakultūras jomā • Lauku attīstības programmu sadarbības radītā sinerģija • Uzņēmēju iesaistīšana, zināšanu par ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu vairošana • Sadarbība: pastiprināta koordinācija un sinerģija Baltijas jūras reģionā starp valsts sektora un NVO sadarbības iniciatīvām, projektiem un ieinteresētajām pusēm, kas ir saistītas ar bioekonomiku
EUSBSR ilgtspējības principi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ilgtspējīga bioloģisko resursu pārvaldība un aprites bioekonomika 2. Veselīga, uzturvielām bagāta vietējā pārtika un pārtikas pieejamība 3. Elastīgas un daudzveidīgas ekosistēmas (klimata noturība, bioloģiskā daudzveidība...) 4. Iekļaujošas lauku ekonomikas attīstība

Aktivitāte Nr. 2.1	<p>Veicināt uz inovācijām vērstu MVU, lauku saimniecību un PTA iestāžu mērķtiecīgu sadarbību, pārstrādājot bioloģiskos resursus inovatīvos, augstas pievienotās vērtības produktos un pakalpojumos; jo īpaši starp tām saimniecībām, nelieliem mājražotājiem un MVU, kuru resursi un kompetences ir savstarpēji papildinoši un ir nepieciešami inovatīvām uzņēmējdarbības iniciatīvām</p> <p>Paredzētās aktivitātes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizēt mērķtiecīgus pasākumus (B2B pasākumi, semināri, <i>hakatoni</i>, inovāciju dienas, meistarklases u.c.), lai apvienotu uzņēmējus, jo īpaši lauku saimniecības, nelielus mājražotājus un Latvijas un ārvalstu pētniekus • Palielināt esošo inovāciju atbalsta struktūru, kas pilda uzņēmējdarbības un inovāciju veicinātāju, koordinatoru, starpnieku u.c. lomas, darbības spējas un efektivitāti • Stiprināt klasterus un apvienības, apvienojot un atbalstot bioekonomikas uzņēmējus, jo īpaši lauku saimniecības un nelielus mājražotājus lauku reģionos
Īstenošanas periods	Īstermiņa / vidēja termiņa aktivitātes
Sasniedzamie rezultāti	<ul style="list-style-type: none"> • Plašāka un stiprāka sadarbība starp MVU, lauku saimniecībām un PTA iestādēm • Veicināta inovatīvu biznesa ideju radīšana un attīstīšana, sekmēta to transformācija inovatīvos produktos un pakalpojumos
Rādītāji rezultātu novērtēšanai	<ul style="list-style-type: none"> • Iniciatīvu, kas izriet no inovāciju atbalsta struktūru sniegtajiem pakalpojumiem, skaits un apjoms • MVU, lauku saimniecību un PTA institūciju sadarbības iniciatīvu skaits, apjoms un rezultāti
Mehānismi, instrumenti rezultātu novērtēšanai	<ul style="list-style-type: none"> • MVU, lauku saimniecību viedokļu aptaujas par inovāciju atbalsta struktūru sniegumu un kvalitāti • Inovāciju atbalsta struktūru pārskatos iekļautās informācijas un datu analīze • Informācijas un datu par MVU, lauku saimniecību un PTA institūciju sadarbību un no šīm aktivitātēm izrietošo rezultātu analīze (izmantojot PTA gada pārskatus)

RDI2CluB

<i>Iesaistāmās ieinteresētās puses</i>	<ul style="list-style-type: none"> • MVU, lauku saimniecības • PTA īstenotāji: augstākās izglītības institūcijas, pētniecības institūti, tehnoloģiju un inovāciju centri, un citi • Inovāciju atbalsta struktūras
<i>Potenciālie partneri/partnerības</i>	<i>RDI2CluB projekta partneri:</i> Centrālsomijas reģiona pašvaldība (Somija) JAMK Lietišķo zinātņu universitāte (Somija) SSYP Kehitys Oy Ltd. (Somija) Norvēģijas Lietišķo zinātņu universitāte (Norvēģija) Izglītības un sociālā dialoga fonds Pro Civis (Polija)
<i>Iespējamie finansēšanas instrumenti un īstenošanas mehānismi</i>	ERAF finansējuma programmas uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumu attīstībai ES centralizētās finansēšanas programmas inovāciju un PTA veicināšanai: H2020, COST, COSME Interreg programmas (piemēram, Baltijas jūras reģiona programma, Centrālā Baltijas jūras reģiona programma, Latvijas-Igaunijas programma)
<i>Ar aktivitāti saistītās prioritārās bioekonomikas jomas (Prj)</i>	Prj Nr.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība Prj Nr.2 Pārtikas un barības ražošana Prj Nr.3 Bioresursos balstīta būvniecība un celtniecības materiāli Prj Nr.7 Bioresursos balstīta enerģija, t.sk. transports Prj Nr.8 Pētniecības un attīstības pakalpojumi biomasas jomā Prj Nr.9 Bioresursos balstīti pakalpojumi (piemēram, zaļā aprūpe, ekotūrisms)
<i>Starpnozaru prioritātes</i>	Izglītība, ilgtspējīga attīstība

<i>Aktivitāte Nr. 2.2</i>	<i>Izveidot bioekonomikas informācijas, datu un zināšanu virtuālo krātuvi (hub), kurā tiek apkopota, uzturēta, regulāri aktualizēta un izplatīta informācija un zināšanas, kas nepieciešamas bioekonomikas nozaru attīstībai.</i> Zināšanas un informācija, ko paredzēts apkopot un sniegt: <ul style="list-style-type: none"> • Ienākošās vai jaunās tehnoloģijas un tendences • Esošie un paredzētie standarti, likumi, noteikumi, kas skar bioekonomiku un bioloģiskajos resursos balstītu uzņēmējdarbību • Esošo ekspertu zināšanas bioekonomikas specifiskajās jomās (dažādu bioekonomikas jomu ārējo ekspertu grupa) • Saraksts ar bioekonomikas uzņēmējdarbības iniciatīvām, kas vērstas uz attīstības avotu meklēšanu - investoru meklēšanas rīks
<i>Īstenošanas periods</i>	Īstermiņa aktivitāte
<i>Sasniedzamie rezultāti</i>	Nodrošināta piekļuve bioekonomikas nozaru attīstībai nepieciešamajai informācijai un zināšanām
<i>Rādītāji rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> • MVU un lauku saimniecību, kas izmanto virtuālo krātuvi informācijas un zināšanu iegūšanai, investoru piesaistei, skaits • PTA un uzņēmējdarbības iniciatīvu, kas izriet no virtuālajā krātuvē pieejamās informācijas un zināšanu izmantošanas, skaits un apjoms
<i>Mehānismi, instrumenti rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> • MVU, lauku saimniecību viedokļu aptaujas par bioekonomikas centra darba kvalitāti • Informācijas un datu par iniciatīvām, kas īstenotas, izmantojot centra sniegtos resursus, analīze
<i>Iesaistāmās ieinteresētās puses</i>	<ul style="list-style-type: none"> • MVU, lauku saimniecības • PTA īstenotāji: augstākās izglītības institūcijas, pētniecības institūti, tehnoloģiju un inovāciju centri, un citi • Citi (fiziskas personas)
<i>Potenciālie partneri/partnerības</i>	-
<i>Iespējamie finansēšanas instrumenti un īstenošanas mehānismi</i>	RDI2CluB projekta finansējums Interreg programmas (piemēram, Baltijas jūras reģiona programma, Centrālā Baltijas jūras reģiona programma)

RDI2CluB

Ar aktivitāti saistītās prioritārās bioekonomikas jomas (Prj)	Prj Nr.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība Prj Nr.2 Pārtikas un barības ražošana Prj Nr.3 Bioresursos balstīta būvniecība un celtniecības materiāli Prj Nr.7 Bioresursos balstīta enerģija, t.sk. transports Prj Nr.8 Pētniecības un attīstības pakalpojumi biomasas jomā Prj Nr.9 Bioresursos balstīti pakalpojumi (piemēram, zaļā aprūpe, ekotūrisms)
Starpnozaru prioritātes	Digitalizācija, izglītība, ilgtspējīga attīstība

Aktivitāte Nr. 2.3	Attīstīt un sniegt atbalsta pakalpojumus bioekonomikas uzņēmumiem, jo īpaši MVU un lauku saimniecībām
	Paredzētās aktivitātes: <ul style="list-style-type: none"> • Sagatavot un nodrošināt kvalificētu un pieredzējušu inovāciju un pārmaiņu veicinātāju pieejamību • Izstrādāt pārrobežu rīkus, kas nodrošina zināšanu un prasmju starpniecību – iespēju saņemt nepieciešamo atbalstu RDI2CluB partnerreģionu institūcijās
Īstenošanas periods	Īstermiņa aktivitāte
Sasniedzamie rezultāti	<ul style="list-style-type: none"> • Izveidota tiešsaistes platforma biobord.eu, kas nodrošina piekļuvi bioekonomikas nozaru attīstībai nepieciešamajām zināšanām un prasmēm • Palielinātas esošo inovācijas atbalsta struktūru darbības spējas un efektivitāte
Rādītāji rezultātu novērtēšanai	<ul style="list-style-type: none"> • To MVU, lauku saimniecību skaits, kas zināšanu un prasmju iegūšanai izmanto izstrādātos pārrobežu rīkus • PTA un uzņēmējdarbības iniciatīvu skaits un apjoms pēc rīku izmantošanas • Inovāciju atbalsta struktūru darba kvalitāte
Mehānismi, instrumenti rezultātu novērtēšanai	<ul style="list-style-type: none"> • MVU, lauku saimniecību viedokļu aptaujas par izveidoto rīku kvalitāti un atbilstību • Organizēto pārrobežu pasākumu skaits un apjoms • Informācijas par pasākumiem, kas uzsākti un realizēti, izmantojot rīkus, analīze
Iesaistāmās ieinteresētās puses	<ul style="list-style-type: none"> • MVU, lauku saimniecības • PTA īstenotāji: augstākās izglītības institūcijas, pētniecības institūti, tehnoloģiju un/vai inovāciju organizācijas • Uzņēmējdarbības un inovāciju attīstības veicināšanas un atbalsta struktūras
Potenciālie partneri/partnerības	<i>RDI2CluB projekta partneri:</i> Centrālsomijas reģiona pašvaldība (Somija) Tretorget AS (Norvēģija)
Iespējamie finansēšanas instrumenti un īstenošanas mehānismi	ERAF finansējuma programmas uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumu attīstībai Interreg programmas (piemēram, Baltijas jūras reģiona programma, Centrālā Baltijas jūras reģiona programma, Latvijas-Igaunijas programma)
Ar aktivitāti saistītās prioritārās bioekonomikas jomas (Prj)	Prj Nr.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība Prj Nr.2 Pārtikas un barības ražošana Prj Nr.3 Bioresursos balstīta būvniecība un celtniecības materiāli Prj Nr.7 Bioresursos balstīta enerģija, t.sk. transports Prj Nr.8 Pētniecības un attīstības pakalpojumi biomasas jomā Prj Nr.9 Bioresursos balstīti pakalpojumi (piemēram, zaļā aprūpe, ekotūrisms)
Starpnozaru prioritātes	Izglītība, ilgtspējīga attīstība

3.mērķis	Izveidot bioekonomikas klasteri
Reģionālā politika un/vai stratēģijas	<ul style="list-style-type: none"> • Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030 • Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības programma 2015-2020
Valsts politika un/vai stratēģijas	<ul style="list-style-type: none"> • Latvijas Viedās specializācijas stratēģija (RIS3) • Latvijas Bioekonomikas stratēģija 2030

<i>EUSBR politikas „Bioekonomika” apakšmērķi</i> https://www.balticsea-region-strategy.eu/action-plan	<ul style="list-style-type: none"> • Pilnveidota uzturvielu pārstrāde lauksaimniecībā • Uzņēmēju iesaistīšana, zināšanu par ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu vairošana • Sadarbība: pastiprināta koordinācija un sinerģija Baltijas jūras reģionā starp valsts sektora un NVO sadarbības iniciatīvām, projektiem un bioekonomikā ieinteresētajām pusēm
<i>EUSBSR ilgtspējības principi</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ilgtspējīga bioloģisko resursu pārvaldība un aprites bioekonomika • Veselīga, uzturvielām bagāta vietējā pārtika un pārtikas pieejamība • Elastīgas un daudzveidīgas ekosistēmas (klimata noturība, bioloģiskā daudzveidība...) • Iekļaujošas lauku ekonomikas attīstība

Aktivitāte Nr. 3.1	<p><i>Pārveidot Latvijas augstvērtīgas un veselīgas pārtikas klasteri Latvijas Pārtikas bioekonomikas klasterī, kā arī popularizēt un veicināt tā aktivitātes</i></p> <p>Paredzētās aktivitātes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Latvijas augstvērtīgas un veselīgas pārtikas klastera pārveide • Jauna klastera vadības modeļa izstrāde un ieviešana • Jaunu dalībnieku, kas pārstāv klasterī pašlaik nepārstāvētās bioekonomikas jomas, iesaiste • Kopīgu programmu sastādīšana (izmantojot labāko starptautisko praksi, piemēram, <i>Biobased Delta Cluster</i> (Nīderlande)) • Bioekonomikas klastera atpazīstamības, popularitātes un lomas stiprināšana Vidzemes reģionā un Latvijā • Klastera integrācija Eiropas un pasaules bioekonomikas tīklos • Jaunu klastera MVU paredzēto pakalpojumu izveide un nodrošināšana • Divpusējas/daudzpusējas iniciatīvas ar citiem uz bioekonomiku orientētiem formāliem un neformāliem tīkliem (piemēram, koka mājas, „<i>cleantech</i>” (tīro tehnoloģiju) klasteris)
<i>Īstenošanas periods</i>	Īstermiņa / vidēja termiņa aktivitātes
<i>Sasniedzamie rezultāti</i>	Latvijas pārtikas bioekonomikas klasteris nodrošina kvalitatīvus, zināšanās balstītus pakalpojumus iesaistītajiem MVU, un tas ir integrēts starptautiskajos bioekonomikas tīklos
<i>Rādītāji rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Starptautisko ar bioekonomiku saistīto tīklu, kurā klasteris aktīvi līdzdarbojas, skaits • Starptautisko tīklu ietvaros īstenoto aktivitāšu skaits, apjoms un rezultāti • Lielāks MVU – klastera biedru – skaits • Jaunu pakalpojumu, kas tiek sniegti MVU, skaits, apjoms un atbilstība uzņēmumu vajadzībām
<i>Mehānismi, instrumenti rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Klastera izstrādātie ziņojumi • MVU viedokļu aptaujas par sniegto pakalpojumu, atbalstīto iniciatīvu kvalitāti un atbilstību
<i>Iesaistāmās ieinteresētās puses</i>	<ul style="list-style-type: none"> • MVU • PTA īstenošanai: augstākās izglītības institūcijas, pētniecības institūti, tehnoloģiju un inovāciju centri, un citi
<i>Potenciālie partneri/partnerības</i>	<i>RDI2CluB projekta partneri:</i> Centrālsomijas reģiona pašvaldība (Somija) JAMK Lietišķo zinātņu universitāte (Somija) Hedmarkas apgabala pašvaldība (Norvēģija) Norvēģijas Lietišķo zinātņu universitāte (Norvēģija) Tretorget AS (Norvēģija)
<i>Iespējamie finansēšanas instrumenti un īstenošanas mehānismi</i>	Klastera finansējuma avoti ERAF finansējuma programmas uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumu attīstībai Interreg programmas (piemēram, Baltijas jūras reģiona programma, Centrālā Baltijas jūras reģiona programma, Latvijas-Igaunijas programma)
<i>Ar aktivitāti saistītās</i>	Prj Nr.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība

prioritārās bioekonomikas jomas (Prj)	Prj Nr.2 Pārtikas un barības ražošana Prj Nr.8 Pētniecības un attīstības pakalpojumi biomasas jomā Prj Nr.9 Bioresursos balstīti pakalpojumi (piemēram, zaļā aprūpe, ekotūrisms)
Starpnozaru prioritātes	Izglītība, ilgtspējīga attīstība

4.mērķis	Nodrošināt aktuālu, pierādījumos balstītu bioekonomikas datu un informācijas pieejamību un to izplatīšanu bioekonomikas ieinteresētajām pusēm
Reģionālā politika un/vai stratēģijas	<ul style="list-style-type: none"> Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030 Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības programma 2015-2020
Valsts politika un/vai stratēģijas	<ul style="list-style-type: none"> Latvijas Viedās specializācijas stratēģija (RIS3) Latvijas Bioekonomikas stratēģija 2030 Latvijas Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam
EUBSR Stratēģijas politikas jomas „Bioekonomika” apakšmērķi https://www.balticsea-region-strategy.eu/action-plan	<ul style="list-style-type: none"> Pilnveidota uzturvielu pārstrāde lauksaimniecībā Pievienotā vērtība, ko nodrošina sadarbība Baltijas zivsaimniecības un akvakultūras jomā Sadarbība: pastiprināta koordinācija un sinerģija Baltijas jūras reģionā starp valsts sektora un NVO sadarbības iniciatīvām, projektiem un bioekonomikā ieinteresētajām pusēm
EUBSR ilgtspējības principi	<ul style="list-style-type: none"> Ilgtspējīga bioloģisko resursu pārvaldība un aprites bioekonomika Veselīga, uzturvielām bagāta vietējā pārtika un pārtikas pieejamība Elastīgas un daudzveidīgas ekosistēmas (izturība pret klimatu, bioloģiskā daudzveidība...) Iekļaujošas lauku ekonomikas attīstība

Aktivitāte Nr. 4.1	Iniciēt bioekonomikas statistikas metodoloģijas pilnveidi, lai nodrošinātu ieinteresētās puses ar datiem, kas nepieciešami pašreizējās situācijas novērtēšanai un bioekonomikas attīstības prognozēšanai
Īstenošanas periods	Vidēja termiņa aktivitāte
Sasniedzamie rezultāti	Plašāka kvalitatīvu un daudzveidīgu bioekonomikas datu, kas nepieciešami bioekonomikas novērtēšanai un turpmākas virzības noteikšanai reģionālā un valsts līmenī, pieejamība
Rādītāji rezultātu novērtēšanai	Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes, Latvijas Lauksaimniecības universitātes un citu iestāžu apkopoto bioekonomikas datu daudzveidība un kvalitāte
Mehānismi, instrumenti rezultātu novērtēšanai	<ul style="list-style-type: none"> Statistikas datu bāze (www.csb.gov.lv) LLU apkopotie un publicētie dati Valsts iestāžu (Zemkopības ministrija, Ekonomikas ministrija utt.) izstrādātie pārskati par bioekonomikas progresu
Iesaistāmās ieinteresētās puses	<ul style="list-style-type: none"> PTA īstenošanai: augstākās izglītības institūcijas, pētniecības institūti, tehnoloģiju un inovāciju centri, un citi Reģionālās un vietējās valsts iestādes Ieinteresētās puses, kas piedalās politikas veidošanā un likumu pieņemšanā Citi – valsts iestādes, kas nodarbojas ar ekonomikas statistiku
Potenciālie partneri/partnerības	Latvijas Centrālā statistikas pārvalde Latvijas Lauksaimniecības universitāte Partnerība projekta BalticBiomass4Value ietvaros (atbalsta Baltijas jūras reģiona programma)
Iespējamie finansēšanas instrumenti un īstenošanas mehānismi	Interreg programmas (piemēram, Baltijas jūras reģiona programma, Centrālā Baltijas jūras reģiona programma) Nacionāla līmeņa pārvaldes institūciju finansējums Apvārsnis 2020
Ar aktivitāti saistītās prioritārās	Prj Nr.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība

<i>bioekonomikas jomas (Prj)</i>	Prj Nr.2 Pārtikas un barības ražošana Prj Nr.3 Bioresursos balstīta būvniecība un celtniecības materiāli Prj Nr.4 Bioresursos balstīti tekstilizstrādājumi un apģērbi Prj Nr.5 Celuloze un papīrs Prj Nr.6 Bioķīmiskā rūpniecība Prj Nr.7 Bioresursos balstīta enerģija, t.sk. transports Prj Nr.8 Pētniecības un attīstības pakalpojumi biomasas jomā Prj Nr.9 Bioresursos balstīti pakalpojumi (piemēram, zaļā aprūpe, ekotūrisms)
<i>Starpnozaru prioritātes</i>	Digitalizācija, komunikācija

Aktivitāte Nr. 4.2	<i>Veikt izvērstu pētījumu par Vidzemes reģiona bioekonomikas resursiem un to potenciālu, kā arī veikt resursu kartēšanu</i>
<i>Īstenošanas periods</i>	Ilgtermiņa aktivitāte
<i>Sasniedzamie rezultāti</i>	Iegūti daudzveidīgi un kvalitatīvi dati un informācija par Vidzemes reģiona bioekonomikas resursiem un to potenciālu
<i>Rādītāji rezultātu novērtēšanai</i>	Pieejamie dati un informācija
<i>Mehānismi, instrumenti rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> Datu un informācijas apjoms (aptver visu veidu bioloģiskos resursus visās Vidzemes reģiona pašvaldībās) un kvalitāte (dati atspoguļo reālo situāciju, ir labi strukturēti un viegli izmantojami) Ieinteresēto pušu atsauksmes par datu un informācijas esamību un kvalitāti (apkopotas viedokļu aptaujās)
<i>Iesaistāmās ieinteresētās puses</i>	<ul style="list-style-type: none"> MVU PTA īstenojamie: augstākās izglītības institūcijas, pētniecības institūti, tehnoloģiju un inovāciju centri, un citi Reģionālās un vietējās valsts iestādes Citi – fiziskas personas, kas ir bioekonomikas resursu īpašnieki
<i>Potenciālie partneri/partnerības</i>	-
<i>Iespējamie finansēšanas instrumenti un īstenošanas mehānismi</i>	Interreg programmas (piemēram, Baltijas jūras reģiona programma, Centrālā Baltijas jūras reģiona programma) Reģionālo un vietējo pārvaldes institūciju finansējums Apvārsnis 2020 Ziemeļvalstu Ministru padomes finansēšanas programmas
<i>Ar aktivitāti saistītās prioritārās bioekonomikas jomas (Prj)</i>	Prj Nr.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība Prj Nr.2 Pārtikas un barības ražošana Prj Nr.9 Bioresursos balstīti pakalpojumi (piemēram, zaļā aprūpe, ekotūrisms)
<i>Starpnozaru prioritātes</i>	Komunikācija, ilgspējīga attīstība

Aktivitāte Nr. 4.3	<i>Informēt ieinteresētās puses un potenciālos investorus par pētījuma un kartēšanas rezultātiem un konstatētajām bioekonomikas attīstības tendencēm</i>
	Paredzētās aktivitātes: <ul style="list-style-type: none"> Izveidot individualizētas (uz pieprasījumu balstītas) bioekonomikas uzņēmējdarbības potenciāla un attīstības tendenču faktu lapas un izplatīt tās ieinteresētajām pusēm Iepazīstināt ar pētījumu, kartēšanas un tendenču, kas saistītas ar bioekonomikas pasākumiem Vidzemes reģionā un ieinteresētajām pusēm, rezultātiem
<i>Īstenošanas periods</i>	Ilgtermiņa aktivitāte
<i>Sasniedzamie rezultāti</i>	Ieinteresēto pušu un potenciālo investoru lielāka informētība un izpratne par Vidzemes reģiona bioekonomikas potenciālu un bioloģisko resursu inovatīvu pielietojumu
<i>Rādītāji rezultātu novērtēšanai</i>	Jaunu bioekonomikas uzņēmējdarbības attīstības iniciatīvu, ko īsteno reģiona

	<ul style="list-style-type: none"> uzņēmumi, jo īpaši MVU un lauku saimniecības, skaits Jaunu bioekonomikas uzņēmējdarbības attīstības iniciatīvu, ko īsteno reģiona uzņēmumi, jo īpaši MVU un lauku saimniecības, piesaistot ārvalstu investīcijas, skaits Ārvalstu investīciju piedāvājumu, ko saņēmušas vietējās pašvaldības, skaits
<i>Mehānismi, instrumenti rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> Statistikas datu bāze (www.csb.gov.lv) Ekonomikas ministrijas un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras dati Informācija par ārvalstu investīciju piedāvājumiem, ko saņēmušas vietējās pašvaldības
<i>Iesaistāmās ieinteresētās puses</i>	<ul style="list-style-type: none"> MVU, lauku saimniecības Reģionālās un vietējās valsts iestādes Ieinteresētās puses, kas piedalās politikas veidošanā un likumu pieņemšanā Citi – potenciālie bioekonomikas uzņēmējdarbības investori, valsts iestādes, kas nodarbojas ar ekonomikas attīstību
<i>Potenciālie partneri/partnerības</i>	-
<i>Iespējamie finansēšanas instrumenti un īstenošanas mehānismi</i>	<p>Interreg programmas (piemēram, Baltijas jūras reģiona programma, Centrālā Baltijas jūras reģiona programma)</p> <p>Reģionālo un vietējo pārvaldes institūciju finansējums</p>
<i>Ar aktivitāti saistītās prioritārās bioekonomikas jomas (Prj)</i>	<p>Prj Nr.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība</p> <p>Prj Nr.2 Pārtikas un barības ražošana</p> <p>Prj Nr.9 Bioresursos balstīti pakalpojumi (piemēram, zaļā aprūpe, ekotūrisms)</p>
<i>Starpnozaru prioritātes</i>	Komunikācija, ilgtspējīga attīstība

5.mērķis	<i>Veicināt ar bioekonomiku saistīto politiku un stratēģiju un to īstenošanas instrumentu pilnveidošanu</i>
<i>Reģionālā politika un/vai stratēģijas</i>	<ul style="list-style-type: none"> Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030 Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības programma 2015-2020
<i>Valsts politika un/vai stratēģijas</i>	<ul style="list-style-type: none"> Latvijas Viedās specializācijas stratēģija (RIS3) Latvijas Bioekonomikas stratēģija 2030
<i>EUBSR Stratēģijas politikas jomas „Bioekonomika” apakšmērķi</i> https://www.balticsea-region-strategy.eu/action-plan	<ul style="list-style-type: none"> Pilnveidota uzturvielu pārstrāde lauksaimniecībā Uzņēmēju iesaistīšana, zināšanu par ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu vairošana Sadarbība: pastiprināta koordinācija un sinerģija Baltijas jūras reģionā starp valsts sektora un NVO sadarbības iniciatīvām, projektiem un bioekonomikā ieinteresētajām pusēm
<i>EUSBSR ilgtspējības principi</i>	<ul style="list-style-type: none"> Ilgtspējīga bioloģisko resursu pārvaldība un aprites bioekonomika Veselīga, uzturvielām bagāta vietējā pārtika un pārtikas pieejamība Elastīgas un daudzveidīgas ekosistēmas (izturība pret klimatu, bioloģiskā daudzveidība...) Iekļaujošas lauku ekonomikas attīstība

Aktivitāte Nr. 5.1	<p><i>Veicināt valsts līmeņa bioekonomikas politikas un stratēģiju pilnveidošanu, to atbilstību bioekonomikas nozaru globālajām tendencēm un vajadzībām</i></p> <p>Paredzētās aktivitātes:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pārrunāt ar valsts pārvaldes institūcijām jautājumus, kas saistīti ar bioekonomiku un dabas resursu ilgtspēju (aktualitātes, nodomi, plāni, vajadzības utt.) Rosināt valsts pārvaldes institūcijas aktualizēt Latvijas Bioekonomikas stratēģiju un noteikt klasterus kā tās īstenošanas virzītājspēkus Veicināt bioekonomikas un ilgtspējības jautājumu precīzāku un mērķtiecīgāku iekļaušanu Latvijas Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnēs
---------------------------	---

<i>Īstenošanas periods</i>	Ilgtērmiņa aktivitāte
<i>Sasniedzamie rezultāti</i>	Valsts bioekonomikas politikas un stratēģiju atbilstība bioekonomikas globālajām tendencēm un vajadzībām
<i>Rādītāji rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualizēta Latvijas Bioekonomikas stratēģija • Noteikta klasteru loma Latvijas Bioekonomikas stratēģijas īstenošanā • Bioekonomika un ilgtspējība iekļautas Latvijas Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnēs
<i>Mehānismi, instrumenti rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Izmaiņas Latvijas Bioekonomikas stratēģijā • Izmaiņas Latvijas Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnēs • Instrumenti un rīki, kas pieejami klasteriem, lai tie spētu aktīvi īstenot ar bioekonomiku saistītas darbības
<i>Iesaistāmās ieinteresētās puses</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Reģionālās un vietējās valsts iestādes • Ieinteresētās puses, kas piedalās politikas veidošanā un likumu pieņemšanā
<i>Potenciālie partneri/partnerības</i>	-
<i>Iespējamie finansēšanas instrumenti un īstenošanas mehānismi</i>	Reģionālo un vietējo pārvaldes institūciju finansējums
<i>Ar aktivitāti saistītās prioritārās bioekonomikas jomas (Prj)</i>	<p>Prj Nr.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība</p> <p>Prj Nr.2 Pārtikas un barības ražošana</p> <p>Prj Nr.7 Bioresursos balstīta enerģija, t.sk. transports</p> <p>Prj Nr.8 Pētniecības un attīstības pakalpojumi biomasas jomā</p> <p>Prj Nr.9 Bioresursos balstīti pakalpojumi (piemēram, zaļā aprūpe, ekotūrisms)</p>
<i>Starpnozaru prioritātes</i>	Ilgtspējīga attīstība

Aktivitāte Nr. 5.2	Sekmēt esošo bioekonomikas atbalsta instrumentu un pasākumu pilnveidi
	<p>Paredzētās aktivitātes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rosināt nacionāla līmeņa publiskās pārvaldes institūcijas izveidot finanšu investīciju instrumentu bioekonomikas attīstībai • Veicināt un lobēt esošo inovāciju atbalsta struktūru pieejamību un efektīvu darbību, tādējādi izvairoties no „velosipēda atkārtotas izgudrošanas” katrā plānošanas periodā un pēc katrām parlamenta vēlēšanām • Rosināt vietējās pašvaldības izveidot kopēju finanšu investīciju instrumentu Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanai
<i>Īstenošanas periods</i>	Ilgtērmiņa aktivitātes
<i>Sasniedzamie rezultāti</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināta esošo inovāciju atbalsta struktūru ilglaicīga un efektīva darbība • Izveidots nacionāla līmeņa finanšu instruments bioekonomikas attīstībai • Izveidots reģionālā līmeņa finanšu instruments Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanai
<i>Rādītāji rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīvas inovāciju atbalsta struktūras • Pieejams nacionāla līmeņa finanšu instruments, kas nodrošina atbalstu ar bioekonomiku saistītiem pasākumiem • Pieejama reģionālā līmeņa finanšu instruments, kas nodrošina atbalstu ar Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju saistītiem pasākumiem
<i>Mehānismi, instrumenti rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Informācijas par inovāciju atbalsta struktūrām, kas sniedz pakalpojumus Vidzemes reģiona ieinteresētajām pusēm, analīze • Pieejama nacionāla līmeņa finanšu instruments • Pieejama reģionālā līmeņa finanšu instruments
<i>Iesaistāmās ieinteresētās puses</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Nacionālās, reģionālās un vietējās valsts iestādes • Uzņēmējdarbības un inovāciju attīstības veicināšanas un atbalsta struktūras • Ieinteresētās puses, kas piedalās politiku veidošanā un likumu pieņemšanā
<i>Potenciālie partneri/partnerības</i>	-

<i>Iespējamie finansēšanas instrumenti un īstenošanas mehānismi</i>	Nacionālo, reģionālo un vietējo pārvaldes institūciju finansējums
<i>Ar aktivitāti saistītās prioritārās bioekonomikas jomas (Prj)</i>	Prj Nr.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība Prj Nr.2 Pārtikas un barības ražošana Prj Nr.3 Bioresursos balstīta būvniecība un celtniecības materiāli Prj Nr.4 Bioresursos balstīti tekstilizstrādājumi un apģērbi Prj Nr.5 Celuloze un papīrs Prj Nr.6 Bioķīmiskā rūpniecība Prj Nr.7 Bioresursos balstīta enerģija, t.sk. transports Prj Nr.8 Pētniecības un attīstības pakalpojumi biomasas jomā Prj Nr.9 Bioresursos balstīti pakalpojumi (piemēram, zaļā aprūpe, ekotūrisms)
<i>Starpnozaru prioritātes</i>	Ilgspējīga attīstība

6.mērķis	<i>Palielināt Vidzemes reģiona pievilcību kā vēlamu vietu inovācijām un ieguldījumiem bioekonomikā</i>
<i>Reģionālā politika un/vai stratēģijas</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030 • Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības programma 2015-2020
<i>Valsts politika un/vai stratēģijas</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Latvijas Viedās specializācijas stratēģija (RIS3) • Latvijas Bioekonomikas stratēģija 2030
<i>EUBSR Stratēģijas politikas jomas „Bioekonomika” apakšmērķi</i> https://www.balticsea-region-strategy.eu/action-plan	<ul style="list-style-type: none"> • Pilnveidota uzturvielu pārstrāde lauksaimniecībā • Uzņēmēju iesaistīšana, zināšanu par ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu vairošana • Sadarbība: pastiprināta koordinācija un sinerģija Baltijas jūras reģionā starp valsts sektora un NVO sadarbības iniciatīvām, projektiem un bioekonomikā ieinteresētajām pusēm
<i>EUSBSR ilgtspējības principi</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ilgtspējīga bioloģisko resursu pārvaldība un aprites bioekonomika • Veselīga, uzturvielām bagāta vietējā pārtika un pārtikas pieejamība • Elastīgas un daudzveidīgas ekosistēmas (izturība pret klimatu, bioloģiskā daudzveidība...) • Iekļaujošas lauku ekonomikas attīstība

Aktivitāte Nr. 6.1	<i>Veidot un izplatīt bioekonomikas datus balstītus materiālus, kas potenciālajiem investoriem demonstrē Vidzemes reģiona pievilcību</i>
	<p>Paredzētās aktivitātes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izstrādāt un izplatīt materiālus par Vidzemes reģiona bioekonomikas uzņēmējdarbības potenciālu un citiem sociālekonomiskajiem ieguvumiem • Veicināt Vidzemes reģiona bioekonomikas uzņēmējdarbības potenciālu un citus sociālekonomiskos ieguvumus (izmantojot plašsaziņas līdzekļus, pasākumus, kur pulcējas potenciālās ieinteresētās puses utt.)
<i>Īstenošanas periods</i>	Vidēja termiņa aktivitāte
<i>Sasniedzamie rezultāti</i>	Paaugstināta potenciālo investoru interese par Vidzemes reģionu
<i>Rādītāji rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Jaunu bioekonomikas uzņēmējdarbības attīstības iniciatīvu, kas realizētas, iesaistot investorus, skaits • Investīciju piedāvājumu, ko saņēmušas vietējās pašvaldības, skaits
<i>Mehānismi, instrumenti rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Statistikas datu bāze (www.csb.gov.lv) • Ekonomikas ministrijas un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras dati • Informācija par investīciju piedāvājumiem, ko saņēmušas vietējās pašvaldības
<i>Iesaistāmās ieinteresētās puses</i>	<ul style="list-style-type: none"> • MVU, lauku saimniecības • Reģionālās un vietējās valsts iestādes • Ieinteresētās puses, kas piedalās politikas veidošanā un likumu pieņemšanā • Citi – potenciālie investori
<i>Potenciālie partneri/partnerības</i>	<ul style="list-style-type: none"> • RDI2CluB projekta partnerība • Ārvalstu investoru padome Latvijā

	<ul style="list-style-type: none"> Latvijas vēstniecības ārvalstīs
<i>Iespējamie finansēšanas instrumenti un īstenošanas mehānismi</i>	<p>Interreg programmas (piemēram, Baltijas jūras reģiona programma, Centrālā Baltijas jūras reģiona programma)</p> <p>Nacionālo, reģionālo un vietējo pārvaldes institūciju finansējums</p>
<i>Ar aktivitāti saistītās prioritārās bioekonomikas jomas (Prj)</i>	<p>Prj Nr.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība</p> <p>Prj Nr.2 Pārtikas un barības ražošana</p> <p>Prj Nr.7 Bioresursos balstīta enerģija, t.sk. transports</p> <p>Prj Nr.8 Pētniecības un attīstības pakalpojumi biomasas jomā</p> <p>Prj Nr.9 Bioresursos balstīti pakalpojumi (piemēram, zaļā aprūpe, ekotūrisms)</p>
<i>Starpnozaru prioritātes</i>	Komunikācija

Aktivitāte Nr. 6.2	<i>Palielināt Vidzemes bioekonomikas inovāciju ekosistēmas un tās sniegto priekšrocību atpazīstamību starp bioloģisko resursu īpašniekiem un pārvaldītājiem</i>
<i>Īstenošanas periods</i>	Vidēja termiņa / ilgtermiņa aktivitāte
<i>Sasniedzamie rezultāti</i>	Lielāka izveidotās bioekonomikas inovāciju ekosistēmas un tās priekšrocību atpazīstamība starp bioloģisko resursu īpašniekiem un pārvaldītājiem
<i>Rādītāji rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> Bioloģisko resursu īpašnieki un pārvaldītāji ir informēti un izprot bioekonomikas ekosistēmu, pielieto tās sniegtās zināšanas, prasmes, pakalpojumus un sadarbības iespējas
<i>Mehānismi, instrumenti rezultātu novērtēšanai</i>	<ul style="list-style-type: none"> Ziņojumi, datu un informācijas par iniciatīvām, kas uzsāktas vai īstenotas ar bioekonomikas inovāciju ekosistēmas atbalstu, apkopošana
<i>Iesaistāmās ieinteresētās puses</i>	<ul style="list-style-type: none"> MVU, lauku saimniecības PTA īstenotāji: augstākās izglītības institūcijas, pētniecības institūti, tehnoloģiju un inovāciju centri, un citi Uzņēmējdarbības un inovāciju attīstības veicināšanas un atbalsta struktūras Citi – fiziskas personas - bioloģisko resursu īpašnieki un pārvaldītāji
<i>Potenciālie partneri/partnerības</i>	-
<i>Iespējamie finansēšanas instrumenti un īstenošanas mehānismi</i>	<p>Interreg programmas (piemēram, Baltijas jūras reģiona programma, Centrālā Baltijas jūras reģiona programma)</p> <p>Reģionālo un vietējo pārvaldes institūciju finansējums</p>
<i>Ar aktivitāti saistītās prioritārās bioekonomikas jomas (Prj)</i>	<p>Prj Nr.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība</p> <p>Prj Nr.2 Pārtikas un barības ražošana</p> <p>Prj Nr.7 Bioresursos balstīta enerģija, t.sk. transports</p> <p>Prj Nr.8 Pētniecības un attīstības pakalpojumi biomasas jomā</p> <p>Prj Nr.9 Bioresursos balstīti pakalpojumi (piemēram, zaļā aprūpe, ekotūrisms)</p>
<i>Starpnozaru prioritātes</i>	Ilgspējīga attīstība

5. Rīcības plāna uzraudzība, pārskatīšana un aktualizēšana

Rīcības plāna (RP) īstenošanas process un virzība tiks novērtēti, izmantojot sekojošu pieeju:

1) **RDI2CluB projekta īstenošanas gaitā (līdz 2020. gada septembrim)** Vidzemes plānošanas reģions un Vides risinājumu institūts *reizi sešos mēnešos (tikpat bieži, kā projekta atskaišu sagatavošana)* izstrādās ziņojumu par uzsāktajām, notiekošajām un īstenotajām aktivitātēm. Ziņojumā tiks iekļauts a) uzsākto, notiekošo un īstenoto aktivitāšu apraksts (ar atsauci uz attiecīgajām aktivitātēm/pasākumiem RP), b) sasniegtie kvantitatīvie un kvalitatīvie rezultāti.

Ziņojums tiks iesniegts projekta galvenajam partnerim - JAMK Lietišķo zinātņu universitātei (Somija).

2) **Pēc RDI2CluB projekta noslēguma (sākot ar 2020. gada oktobri)** reizi divpadsmit mēnešos (vienu reizi kalendārā gada laikā) tiks izstrādāts ziņojums par uzsāktajām, notiekošajām un īstenotajām aktivitātēm. Ziņojums sastāvēs no divām daļām: vienu daļu izstrādās Vidzemes plānošanas reģions, bet otru – Vides risinājumu institūts. Katrs no partneriem ziņos par aktivitātēm, kuras tas ir uzsācis vai īstenojis attiecīgajā gadā, par sasniegtajiem rezultātiem, gūtajām atziņām un ierosinātajām jaunajām iniciatīvām.

3) **RP pārskatīšanu un aktualizēšanu** var veikt, ja partneri ir konstatējuši nepieciešamību izslēgt kādu no sasniegtajiem mērķiem un īstenotajām aktivitātēm vai iekļaut jaunus mērķus, aktivitātes, lai nodrošinātu RP atbilstību pašreizējām ieinteresēto pušu un mērķa grupu vajadzībām, ņemot vērā ārējos priekšnosacījumus vai izaicinājumus. Partneri kopīgi izlemj, kad un kā tiks veikta pārskatīšana un aktualizēšana.

Galvenie darbības rādītāji, kas tiks izmantoti bioekonomikas inovāciju ekosistēmas darbības un rezultātu novērtēšanai (vidēja termiņa un ilgtermiņa perspektīvā):

1. Ieinteresēto pušu, kas izprot bioekonomikas nozīmi, īpatsvara palielināšanās.
2. Bioekonomikas attīstības pasākumiem nepieciešamo pakalpojumu un zināšanu pieejamība un atbilstība.
3. Uzņēmumu, kas nodarbojas ar zināšanās balstītu bioekonomiku, skaita un īpatsvara pieaugums.
4. Valsts un starptautisko investīciju Vidzemes reģiona bioekonomikā pieaugums.

Rīcības plāns zināšanās balstītas bioekonomikas inovāciju ekosistēmas izveidei Vidzemes reģionā ir izstrādāts projekta "Bioekonomikas inovāciju sistēmas attīstīšana reģionos (RDI2CluB)" ietvaros. Projektu finansiāli atbalsta Eiropas Reģionālais attīstības fonds Interreg Baltijas jūras reģiona programmas ietvaros, kā arī līdzfinansē Norvēģijas finanšu instruments un projekta partneri.